

Hvad fatter gør ... er her gengivet i en alsisk udgave, der er en genfortælling af Johannes V. Jensens udgave af fortællingen, som kan læses i Mariehønen, Myter Bind 8 udgivet af Gyldendal i 1940. Nærværende tekst er fra Alsisk kalender 5, udgivet af Alsingergildet i 1983. Trykt med tilladelse fra Alsingergildet.

»Hvad fatter gør ...«

Historien foregår sandsynligvis på Fyn. H. C. Andersen kendte den fynske folkekarakter, som han har gengivet i ovenstående. Det er nu ikke H. C. Andersens version af »Hvad fatter gør ...«, men derimod Johs. V. Jensen, som den efter hans opfattelse ville have artet sig, hvis den var foregået i Jylland.

I det følgende er den fortalt i den alsiske dialekt af nu afdøde lærer Chr. Jørgensen, Stevning, gennem mange år medlem af »Alsingergildet«.

Føsst bytt han ligh öwe mæ en hön et støj ynnevejs. Ham dæ ho e hön, ho det imu e efle, te di va råen, men vå månd ku fåsegge, te det va akrådens det fin ve em, det va di rånest efild e verden nåwetie ho sett, ualmendle råen efle! E månd mæ e hön ho oldt e law fått et godt y te e sæk, det va en guj sæk, lisså möjje veæ som e hön, å di ga værånne håndslaw. Vænn dæ blöw snått, ska æ itt ku sæj! –

Men det gekk itt læng' o den fasong. Vå månd traff jenn, dæ sku te mæges mæ en gos. Di kam te snaggen, å vå månd ga sig te å prol åw e hön:

Den lo guldeggh, so han – det va en tåbbe hön, so han – det va ham en opregghete sårre å skell sig åw mæ en, so han ... men e æend åw e blöw alighevel, te di bytt ligh öwe.

Lidt længe henn noj han en månd mæ et foa. –

Det va regghnok et ring foa, so vå månd.

Do menn vel en buk, so den ånd.

Æ kånd da sie, den æ gæle! so vå månd.

Den va gæle! – Vå månd lo itt skjul o dens fejl å mangle. O den ånd si va dæ ingen ænd o, som han kund prol åw sin gos. – Den va så smallefie, te den mått bæeres, so han. – Det va en Mortensgos, – den va opnøwn direkt ædde Morten Luther. Det kund e månd mæ e foa itt sto få, få han va en from månd. Så det blöw te, te di bytt ligh öwe. –

Den næste vå månd noj va jenn, dæ trot mæ en kue. –

Va koste den trepadde kue? spu han.

E månd mæ e kue ho itt vindt, te e fejl ve e kue va det føst en vild sie – det va jo netop få den sagghs skyld, te han vild sel en – det tåw o forhånd e mue hielt fro ham – å han va itt guj te å snakk få sig.

E foa, – fækk han å hyæ, ho fått premie o e dysku i Hol-

stebro. – E strægg mæ e kue gik öwe i vå månds hånd, å den forknøtt månd trott åw mæ e foa. –

Ino ind han va i e staj, noj vå månd en månd mæ en hest. –

Trua do, te do neæ te stajs mæ en? spu vå månd.

E månd mæ e hest so itt nåwe. –

Vo mánne va I om å ris en i e stold e moanes, spu vå månd.

– Ska do te slawdes mæ en, so han.

Va koste e kue? sva e månd mæ e ygh.

Di såw gresk u åw e öjn – den jenn o e hest, den ånd o e kue – å det blöw te, te vå månd fækk e hest, å den ånd e kue.

Såndt gik det te, te e jy dråw te mæges mæ en sæk rån efle å kam hjem mæ en hest. –

Men – vænn et pa engelsk turiste no ho holden en skjeppfuld pæeng o, te e 'kun vild blyw stolt å lykle, vænn e månd kam hjem å fåtoeld om sin håndel, vild di hå tafft egenn. Få da e månd kam hjem mæ e hest, traf han e 'kun u o e broggå i et pa slejbunde tresk – mæ e hojduggh op få e mund. – Hun so itt et muk.

E månd fåtoeld om e håndel, te han fösst ho bytt sig en hön te få di rån efle.

E 'kun gluj o ham mæ röj öjn.

Men få e hön fækk æ en gos.

Hun ligh akråd negge: natulevis.

Å få e gos fækk æ et foa. – Itt et muk.

Men e foa bytt æ væk å fækk en kue i e stæj.

E 'kun tåw e snepp åw e hojduggh fro e mund mæ en finge: Så möje miæ besveæ, so hun. En kue miæ å málk, min hun. Så skubbe hun e snepp op få e mund egenn mæ e finge.

Jamen, e kue pragge æ en månd o å fækk et ygh i e stæj, so e månd. –

Æ tændt, do va kommen hjem mæ et spænd, so e kuen, å i e sam væend hun sig om å gekk ind.

Å va hun itt ho fått soej i ua, det so hinds æend!

E englændere, som i *det* heæ tefælde ho verre mæ vå månd om, te han vild blyw mutåwn mæ køss å klap, vænn han ædde e håndlen kam hjem te e kuen, tafft altså egenn e verre-máll, å vå månd kund leggh kontante te, forun va han ho tjen ve e bytten fro en sæk rån efle å op te en hest.